

II. TEXTOS EN TRAMITACIÓ

II. TEXTOS EN TRAMITACIÓN

B. PROPOSICIONES DE LEY

Proposició de llei de regulació dels procediments d'emergència ciutadana en l'administració de la Comunitat Valenciana, presentada pel Grup Parlamentari Podem-Podem (RE número 4.480)

PRESIDÈNCIA DE LES CORTS

La Mesa de les Corts, en la reunió del 10 de novembre de 2015, ha acordat admetre a tràmit la Proposició de llei de regulació dels procediments d'emergència ciutadana en l'administració de la Comunitat Valenciana, presentada pel Grup Parlamentari Podem-Podem (RE número 4.480).

D'acord amb el que disposen els articles 125.2 i 95.1 del Reglament de les Corts, se n'ordena la publicació en el *Butlletí Oficial de les Corts* i la comunicació al Consell.

Palau de les Corts
València, 10 de novembre de 2015

El president
Enric Morera i Català

Proposición de ley de regulación de los procedimientos de emergencia ciudadana en la administración de la Comunitat Valenciana, presentada por el Grupo Parlamentario Podemos-Podem (RE número 4.480)

PRESIDENCIA DE LES CORTS

La Mesa de les Corts, en la reunió del 10 de noviembre de 2015, ha acordado admitir a trámite la Proposición de ley de regulación de los procedimientos de emergencia ciudadana en la administración de la Comunitat Valenciana, presentada por el Grupo Parlamentario Podemos-Podem (RE número 4.480).

De acuerdo con lo que disponen los artículos 125.2 y 95.1 del Reglamento de les Corts, se ordena su publicación en el *Butlletí Oficial de les Corts* y su comunicació al Consell.

Palau de les Corts
Valencia, 10 de noviembre de 2015

El presidente
Enric Morera i Català

A LA MESA DE LES CORTS

Antonio Montiel Márquez, síndic del Grup Parlamentari Podemos-Podem, de conformitat amb el que estableixen els articles 124 i 125 del Reglament de les Corts, presenta l'adjunta Proposició de llei de regulació dels procediments d'emergència ciutadana en l'administració de la Comunitat Valenciana.

Segons el que s'ha disposat, acompanyem aquesta proposició de llei d'antecedents i d'un preàmbul, a fi que la cambra puga pronunciar-s'hi.

Palau de les Corts
València, 30 d'octubre de 2015
Antonio Montiel Márquez

ANTECEDENTS

La greu crisi que pateix el nostre país, i la nostra comunitat autònoma en particular, ha ocasionat i continua provocant situacions personals que afecten els drets més bàsics i vitals dels ciutadans. Estem fent referència a situacions de necessitat manifesta que afecten drets bàsics com el dret a la vida, a la integritat física i moral, a l'habitatge, a un treball digne, a la protecció de la salut, a l'assistència i a les prestacions socials suficients davant de situacions de necessitat, recollides totes en la Constitució de 1978, on gaudeixen d'especial protecció.

Segons l'enquesta de condicions de vida elaborada per l'Institut Nacional d'Estadística en 2014 a la Comunitat Valenciana el percentatge de població per baix del llindar de risc de pobresa se situa en el 20,5 % i augmenta en el cas de les dones fins a un 21,6 %, contra el 19,4 % dels homes. S'advertix aquesta feminització de la pobresa reflectida en tot l'Estat espanyol, com així indica el «VII informe sobre exclusió i desenvolupament social a Espanya» de 2014 de FOESSA, la renda mitjana per a les dones és d'un 3,5 % menor que la dels homes, sent aquestes les que, a més, figuren en nombre més gran registrades en les oficines d'ocupació de la Comunitat Valenciana.

En les últimes dècades hem assistit a profundes transformacions en les relacions entre governs i governats, en un procés de substitució accelerada del model de benestar social per un nou model que incrementa la desigualtat que precaritza els drets i que desmantella i privatitza les xarxes públiques de protecció social.

Com adverteix l'informe FOESSA 2014, a la Comunitat Valenciana, en xifres absolutes, l'espai social de les persones excloses en situació de pobresa suma ja més de 277.000 llars –el 14,6 % enfront del 10,0 % estatal–, la qual cosa suposa més d'un milió de persones. En termes de pobresa integrada, sectors integrats socialment però amb ingressos insuficients, sumem 215.000 llars i 592.000 persones més. Sumats aquests dos sectors, un 25,9 % de les famílies valencianes viuen per baix del llindar de la pobresa, contra el 19,4 % de mitjana estatal.

Les dades relatives a la pobresa energètica revelen que un 18,8 % de les valencians i valencianes confessen no poder mantindre l'habitatge amb una temperatura adequada, i aquests percentatges s'incrementen en l'interval de 0 a 15 anys, un 20,9 %.

En termes d'ocupació, l'informe assenyala que la taxa de desocupació de la Comunitat Valenciana és superior a la d'Espanya. Si en 2007 ens trobàvem amb un 8,7 % de persones en desocupació enfront del 8,2 % estatal, en 2013 arribem a un percentatge del 28,1 %, dos punts per damunt de

A LA MESA DE LES CORTS

Antonio Montiel Márquez, síndic del Grupo Parlamentario Podemos-Podem, de conformidad con lo establecido en los artículos 124 y 125 del Reglamento de Les Corts, presenta la adjunta Proposición de ley de regulación de los procedimientos de emergencia ciutadana en la administración de la Comunitat Valenciana.

Según lo dispuesto, acompañamos dicha proposición de ley de antecedentes y de un preámbulo, a fin de que pueda pronunciarse la cámara.

Palau de les Corts
Valencia, 30 de octubre de 2015
Antonio Montiel Márquez

ANTECEDENTES

La grave crisis que viene padeciendo nuestro país, y nuestra comunidad autónoma en particular, ha ocasionado y sigue provocando situaciones personales que afectan a los derechos más básicos y vitales de los ciudadanos. Estamos haciendo referencia a situaciones de necesidad manifiesta que afectan a derechos básicos como a la vida, a la integridad física y moral, a la vivienda, a un trabajo digno, a la protección de la salud, a la asistencia y a las prestaciones sociales suficientes ante situaciones de necesidad, todas ellas recogidas en la Constitución de 1978, gozando de especial protección.

Según la encuesta de condiciones de vida elaborada por el Instituto Nacional de Estadística en 2014 en la Comunidad Valenciana el porcentaje de población por debajo del umbral de riesgo de pobreza se sitúa en el 20,5 % y aumenta en el caso de las mujeres hasta un 21,6 %, frente al 19,4 % de los hombres. Se advierte esta feminización de la pobreza reflejada en todo el Estado español, como así indica el «VII informe sobre exclusión y desarrollo social en España» de 2014 de FOESSA, la renta media para las mujeres es de un 3,5 % menor que la de los hombres, siendo estas quienes, además, figuran en mayor número registradas en las oficinas de empleo de la Comunidad Valenciana.

En las últimas décadas hemos asistido a profundas transformaciones en las relaciones entre gobiernos y gobernados, en un proceso de sustitución acelerada del modelo de bienestar social por un nuevo modelo que incrementa la desigualdad que precariza los derechos, desmantelándose y privatizándose las redes públicas de protección social.

Como advierte el informe FOESSA 2014, en la Comunidad Valenciana, en cifras absolutas, el espacio social de las personas excluidas en situación de pobreza suma ya más de 277.000 hogares –el 14,6 % frente al 10,0 % estatal–, lo que supone más de un millón de personas. En términos de pobreza integrada, sectores integrados socialmente pero con ingresos insuficientes, sumamos otros 215.000 hogares y 592.000 personas más. Sumados estos dos sectores, un 25,9 % de las familias valencianas viven por debajo del umbral de la pobreza, frente al 19,4 % de media estatal.

Los datos relativos a la pobreza energética revelan que un 18,8 % de las valencianos y valencianas confiesan no poder mantener la vivienda con una temperatura adecuada, y estos porcentajes se incrementan en el intervalo de 0 a 15 años, un 20,9 %.

En términos de empleo, el informe señala que la tasa de paro de la Comunitat Valenciana es superior a la de España. Si en 2007 nos encontrábamos con un 8,7 % de personas en paro frente al 8,2 % estatal, en 2013 alcanzamos un porcentaje del 28,1 %, dos puntos por encima del indicador para el

l'indicador per al conjunt de l'Estat. La desocupació juvenil ha de suportar novament xifres més alarmants que la mitjana, i passa del 19,1 % de la població jove en 2007 a un 55,5 % l'any 2013. Quant a la població jove, una de cada dues persones en aquest segment no pot afrontar gastos imprevistos, i els impagaments en les factures dels serveis bàsics tripliquen els de la mitjana. En aquest rang d'edat la taxa de privació en aquests i altres béns triplica la mitjana espanyola. També la pobresa infantil supera en tres punts la mitjana espanyola i es situa en un 24 %.

És hora d'acabar amb aquesta situació d'emergència social en què es troba la Comunitat Valenciana i d'establir els mecanismes perquè les persones estiguen en el centre de l'activitat política i administrativa de les nostres institucions. De tal manera que tota persona que tinga la condició jurídica de valencià i valenciana gaudisca dels seus drets polítics i civils, i gaudisca dels drets socials reconeguts en l'estatut d'autonomia tenint cobertes les seues necessitats vitals bàsiques. Perquè tots els valencians i valencianes tenen dret a viure en condicions que garantisquen la seua dignitat humana.

La Constitució espanyola, d'acord amb els principis rectors de la política social i econòmica, atribueix als poders públics l'obligació de fomentar mesures d'ocupació i d'establir prestacions econòmiques que minoren els efectes de l'exclusió en les persones més desfavorides promovent les condicions perquè la igualtat en totes les seues esferes es faça real i efectiva. D'altra banda, l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana estableix en el seu títol II un ampli elenc de drets socials dels valencians i valencianes, i insta específicament en l'article 15 a combatre la pobresa i a facilitar la inserció social.

Quant a l'àmbit europeu, l'article 34 de la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea reconeix el dret a un suport social per a combatre l'exclusió social i la pobresa, a fi de garantir una existència digna; l'article 137 del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea, segons la redacció donada pel Tractat de Niça, configura expressament la lluita contra l'exclusió social com un dels àmbits d'actuació de la Comunitat Europea; la Recomanació 92/441/CEE adoptada en el Consell Europeu de Lisboa al juny de 1992, invita els Estats membres a reconèixer a la persona un dret fonamental a obtenir recursos i prestacions prou garantits, en el marc d'un dispositiu global i coherent de lluita contra la marginació social i, en conseqüència, a adoptar un sistema de protecció social, i en el mateix sentit han caminat les directrius de la Unió Europea en matèria d'inclusió social.

Així mateix, països del nostre entorn han anat reconeixent la figura del mínim vital. La primera concreció jurisprudencial d'aquest dret es produeix en la jurisprudència del Tribunal Constitucional Federal alemany. El dret fonamental al mínim vital ha sigut reconegut des de 1992 de forma estesa i reiterada per la jurisprudència constitucional del tribunal alemany com un dret que deriva dels principis de l'Estat social i democràtic de dret, dignitat humana i solidaritat, en concordança amb els drets fonamentals a la vida, a la integritat personal i a la igualtat en la modalitat de decisions de protecció especial a persones en situació de necessitat manifesta, atès el caràcter de drets directament i immediatament aplicables dels drets esmentats. L'objecte del dret fonamental al mínim vital comprèn totes les mesures positives o negatives constitucionalment ordenades a fi d'evitar que la persona es veja reduïda en el seu valor intrínsec com a ésser humà pel fet que no compta amb les condicions materials que li permeten portar una existència digna. I encara que no es troba arrelat entre els drets fonamentals de la Constitució espanyola com a tal, sí que és cert que el

conjunto del Estado. El desempleo juvenil ha de suportar de nuevo cifras más alarmantes que la media, pasando del 19,1 % de la población joven en 2007 a un 55,5 % en el año 2013. En cuanto a la población joven, una de cada dos personas en ese segmento no puede afrontar gastos imprevistos, y los impagos en las facturas de los servicios básicos triplican los de la media. En este rango de edad la tasa de privación en estos y otros bienes triplica la media española. También la pobreza infantil supera en tres puntos a la media española, situándose en un 24 %.

Es hora de acabar con esta situación de emergencia social en la que se encuentra la Comunitat Valenciana y establecer los mecanismos para que las personas estén en el centro de la actividad política y administrativa de nuestras instituciones. De tal manera que toda persona que goce de la condición jurídica de valenciano y valenciana disfrute de sus derechos políticos y civiles, y goce de los derechos sociales reconocidos en el estatuto de autonomía teniendo cubiertas sus necesidades vitales básicas. Pues todos los valencianos y valencianas tienen derecho a vivir en condiciones que garanticen su dignidad humana.

La Constitución española, de acuerdo a los principios rectores de la política social y económica, atribuye a los poderes públicos la obligación de fomentar medidas de empleo y de establecer prestaciones económicas que aminoren los efectos de la exclusión en las personas más desfavorecidas promoviendo las condiciones para que la igualdad en todas sus esferas se haga real y efectiva. Por otra parte, el Estatuto de autonomía de la Comunitat Valenciana establece en su título II un amplio elenco de derechos sociales de los valencianos y valencianas, instando específicamente en su artículo 15 a combatir la pobreza y facilitar la inserción social.

En cuanto al ámbito europeo, el artículo 34 de la Carta de los derechos fundamentales de la Unión Europea reconoce el derecho a un apoyo social para combatir la exclusión social y la pobreza, con el fin de garantizar una existencia digna; el artículo 137 del Tratado constitutivo de la Comunidad Europea, según la redacción dada al mismo por el Tratado de Niza, configura expresamente la lucha contra la exclusión social como uno de los ámbitos de actuación de la Comunidad Europea; la Recomendación 92/441/CEE adoptada en el Consejo Europeo de Lisboa en junio de 1992, invita a los Estados miembros a reconocer a la persona un derecho fundamental a obtener recursos y prestaciones suficientemente garantizados, en el marco de un dispositivo global y coherente de lucha contra la marginación social y, en consecuencia, a adoptar un sistema de protección social, y en el mismo sentido han caminado las directrices de la Unión Europea en materia de inclusión social.

Asimismo, países de nuestro entorno han ido reconociendo la figura del mínimo vital, cuya primera concreción jurisprudencial de este derecho se produce en la jurisprudencia del Tribunal Constitucional Federal alemán. El derecho fundamental al mínimo vital ha sido reconocido desde 1992 en forma extendida y reiterada por la jurisprudencia constitucional de la corte alemana como un derecho que se deriva de los principios del Estado social y democrático de derecho, dignidad humana y solidaridad, en concordancia con los derechos fundamentales a la vida, a la integridad personal y a la igualdad en la modalidad de decisiones de protección especial a personas en situación de necesidad manifesta, dado el carácter de derechos directa e inmediatamente aplicables de los citados derechos. El objeto del derecho fundamental al mínimo vital abarca todas las medidas positivas o negativas constitucionalmente ordenadas con el fin de evitar que la persona se vea reducida en su valor intrínseco como ser humano debido a que no cuenta con las condiciones materiales que le permitan llevar una existencia digna. Y aunque no se encuentra recogido entre los derechos fundamentales

reconeixement del dret a la vida i a la integritat física i moral figura en l'article 15.

Els poders públics, per tant, han d'augmentar la inversió social en polítiques de protecció social i han de desenvolupar una estratègia integral de lluita contra la pobresa.

És evident que la crisi econòmica, els seus efectes i les mesures per a eixir-ne basades en l'austeritat, que s'han mostrat fracassades, s'han encruelit especialment en els serveis socials i la protecció social, la qual cosa ha empitjorat la situació econòmica i social de moltes famílies i individus, i que si no es posen en marxa prompte mesures i solucions que milloren les condicions de vida d'aquestes persones, es corre el risc que la pobresa i la desigualtat continuen creixent a la Comunitat Valenciana.

Així mateix, la nostra Constitució no sols garanteix un Estat de dret i democràtic, sinó també un Estat social, contingut en l'article 9.2, que estableix que correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra siguin reals i efectives; remoure els obstacles que impedisquen o dificulten la seua plenitud i facilitar la participació de tota la ciutadania en la vida política, econòmica, cultural i social.

En aquest sentit, les administracions públiques de la Comunitat Valenciana estan al servei de la ciutadania en la seua tasca de satisfer les necessitats generals, i en l'actual moment de profunda crisi econòmica i social, hi ha ciutadans i ciutadanes que no poden atendre les necessitats vitals bàsiques i essencials de la vida i les administracions no sols han de procurar-los prestacions socials que pal·lien aquestes circumstàncies, sinó que també han d'agilitzar els procediments administratius dirigits a reconèixer-les.

PROPOSICIÓ DE LLEI DE REGULACIÓ DELS PROCEDIMENTS D'EMERGÈNCIA CIUTADANA EN L'ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT VALENCIANA

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

En el marc en què es configura l'ordenament jurídic espanyol, pel que fa al dret administratiu, i més concretament al procediment administratiu, la norma bàsica en la matèria no és altra que la Llei 30/1992, del règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú (LRJ-PAC, d'ara en avant). És significativa la seua exposició de motius en tant que afecta les bases del procediment administratiu i les competències de les comunitats autònomes, que estableix:

«L'article 149.1.18 de la Constitució distingeix entre les bases del règim jurídic de les administracions públiques, que han de garantir a l'administrat un tractament comú davant seu; el procediment administratiu comú, sense perjudici de les especialitats derivades de l'organització pròpia de les comunitats autònomes, i el sistema de responsabilitat de totes les administracions públiques.

»La delimitació del règim jurídic de les administracions públiques s'engloba en l'esquema "bases més desplegament" que permet a les comunitats autònomes dictar les seves pròpies normes sempre que s'ajusten a les bases estatals. Tanmateix, respecte al procediment administratiu comú i al sistema de responsabilitat de les administracions públiques, encara que la seua formulació jurídica siga la manifestació expressa

de la Constitución española en cuanto tal, sí es cierto que figura el reconocimiento del derecho a la vida y a la integridad física y moral en su artículo 15.

Los poderes públicos, por tanto, deben aumentar la inversión social en políticas de protección social y desarrollar una estrategia integral de lucha contra la pobreza.

Es evidente que la crisis económica, sus efectos y las medidas para salir de ella basadas en la austeridad, que se han mostrado como fracasadas, se han cebado especialmente en los servicios sociales y la protección social, lo que ha empeorado la situación económica y social de muchas familias e individuos, y que si no se ponen en marcha pronto medidas y soluciones que mejoren las condiciones de vida de estas personas, se corre el riesgo de que la pobreza y la desigualdad sigan creciendo en la Comunitat Valenciana.

Así mismo, nuestra Constitución no solo garantiza un Estado de derecho y democrático, sino también un Estado social, contenido en el artículo 9.2, el cual establece que corresponde a los poderes públicos promover las condiciones para que la libertad y la igualdad del individuo y de los grupos en que se integra sean reales y efectivas; remover los obstáculos que impidan o dificulten su plenitud y facilitar la participación de toda la ciudadanía en la vida política, económica, cultural y social.

En ese sentido, las administraciones públicas de la Comunitat Valenciana están al servicio de la ciudadanía en su tarea de satisfacer las necesidades generales, y en el momento actual de una profunda crisis económica y social, existen ciudadanos y ciudadanas que no pueden hacer frente a necesidades vitales básicas y esenciales de la vida y las administraciones no sólo tienen que procurarles prestaciones sociales que palien esas circunstancias, sino también agilizar los procedimientos administrativos dirigidos a su reconocimiento.

PROPOSICIÓ DE LEY DE REGULACIÓN DE LOS PROCEDIMIENTOS DE EMERGÈNCIA CIUTADANA EN LA ADMINISTRACIÓN DE LA COMUNITAT VALENCIANA

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

I

En el marco en que se configura el ordenamiento jurídico español, en lo que se refiere al derecho administrativo, y más concretamente al procedimiento administrativo, la norma básica en la materia no es otra que la Ley 30/1992, del régimen jurídico de las administraciones públicas y del procedimiento administrativo común (LRJ-PAC, en adelante). Es significativa su exposición de motivos en lo que afecta a las bases del procedimiento administrativo y las competencias de las comunidades autónomas, que establece:

«El artículo 149.1.18 de la Constitución distingue entre las bases del régimen jurídico de las administraciones públicas, que habrán de garantizar al administrado un tratamiento común ante ellas; el procedimiento administrativo común, sin perjuicio de las especialidades derivadas de la organización propia de las comunidades autónomas y el sistema de responsabilidad de todas las administraciones públicas.

»La delimitación del régimen jurídico de las administraciones públicas se engloba en el esquema "bases más desarrollo" que permite a las comunidades autónomas dictar sus propias normas siempre que se ajusten a las bases estatales. Sin embargo, respecto al procedimiento administrativo común y al sistema de responsabilidad de las administraciones públicas, aunque su formulación jurídica sea la manifestación expresa

i la traducció pràctica per als ciutadans de l'aplicació regular del mateix règim jurídic, la Constitució les considera una competència normativa plena i exclusiva de l'Estat.»

L'esmentada llei arreplega la distribució constitucional de distribució de competències i regula el procediment administratiu comú, d'aplicació general a totes les administracions públiques, i fixa les garanties mínimes de la ciutadania respecte de l'activitat administrativa. Aquesta regulació no esgota les competències estatals o autonòmiques d'establir procediments específics *ratione materiae* que hauran de respectar, en tot cas, aquestes garanties. La Constitució estableix també la competència de les comunitats autònomes per a establir les especialitats derivades de la seua organització pròpia, però a més, com ha assenyalat la jurisprudència constitucional, no es pot dissociar la norma substantiva de la norma de procediment, per la qual cosa també ha de ser possible que les comunitats autònomes dicten les normes de procediment necessàries per a l'aplicació del seu dret substantiu, perquè el que reserva a l'Estat no és tot procediment, sinó només aquell que haja de ser comú i haja estat establert com a tal. La regulació dels procediments propis de les comunitats autònomes haurà de respectar sempre les regles del procediment que, perquè és competència exclusiva de l'Estat, integra el concepte de procediment administratiu comú.

Respecte a la regulació que realitza la LRJ-PAC sobre la tramitació dels procediments administratius, l'article 50, referit a la tramitació d'urgència, disposa:

«1. Quan ho aconsellen raons d'interès públic es pot acordar, d'ofici o a petició de la persona interessada, l'aplicació al procediment de la tramitació d'urgència, per la qual es redueixen a la mitat els terminis establerts per al procediment ordinari, tret dels relatius a la presentació de sol·licituds i recursos.

»2. No es pot interposar cap recurs contra l'acord que declare l'aplicació de la tramitació d'urgència al procediment.»

La motivació en l'aplicació d'ofici del procediment d'urgència per a la tramitació dels expedients administratius ve aconsellada per raons d'interès públic. Raons d'interès públic que poden també ser determinades a través d'una norma que, de forma genèrica, aplique la tramitació d'urgència de determinats procediments qualificats per una llei d'emergència ciutadana.

En aquest sentit, pot portar-se a col·locació l'article 13 de la Constitució espanyola de 1812, que obria el capítol III dedicat al govern dient: «L'objecte del govern és la felicitat de la nació. Ja que la finalitat de tota societat política no és altra que el benestar dels individus que la componen». Article que, lamentablement, no va ser incorporat a la Constitució vigent.

II

L'article 49.1.1.^a de l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana (EACV) estableix que són competències de la Generalitat «l'organització de les seues institucions d'autogovern, en el marc del propi Estatut». En el punt 3.º del primer apartat del mateix article es disposa que són competències exclusives de la Generalitat: «normes processals i de procediment administratiu derivades de les particularitats del dret substantiu valencià o de les especialitats de l'organització de la Generalitat».

Per la seua banda l'article 9 de l'Estatut, en l'apartat primer, estableix que «sense perjudici del que disposa la legislació bàsica de l'Estat, una llei de les Corts regularà el dret a una bona administració»; i el segon apartat indica que «tots

y la traducció pràctica para los ciudadanos de la aplicación regular del propio régimen jurídico, la Constitución las contempla como una competencia normativa plena y exclusiva del Estado.»

La citada ley recoge la distribución constitucional de distribución de competencias y regula el procedimiento administrativo común, de aplicación general a todas las administraciones públicas, y fija las garantías mínimas de la ciudadanía respecto de la actividad administrativa. Esta regulación no agota las competencias estatales o autonómicas de establecer procedimientos específicos *ratione materiae* que deberán respetar, en todo caso, estas garantías. La Constitución establece también la competencia de las comunidades autónomas para establecer las especialidades derivadas de su organización propia, pero además, como ha señalado la jurisprudencia constitucional, no se puede dissociar la norma sustantiva de la norma de procedimiento, por lo que también ha de ser posible que las comunidades autónomas dicten las normas de procedimiento necesarias para la aplicación de su derecho sustantivo, pues lo reservado al Estado no es todo procedimiento, sino sólo aquel que deba ser común y haya sido establecido como tal. La regulación de los procedimientos propios de las comunidades autónomas habrá de respetar siempre las reglas del procedimiento que, por ser competencia exclusiva del Estado, integra el concepto de procedimiento administrativo común.

Con respecto a la regulación que realiza la LRJ-PAC sobre la tramitación de los procedimientos administrativos, su artículo 50, referido a la tramitación de urgencia, dispone:

«1. Cuando razones de interés público lo aconsejen se podrá acordar, de oficio o a petición del interesado, la aplicación al procedimiento de la tramitación de urgencia, por la cual se reducirán a la mitad los plazos establecidos para el procedimiento ordinario, salvo los relativos a la presentación de solicitudes y recursos.

»2. No cabrá recurso alguno contra el acuerdo que declare la aplicación de la tramitación de urgencia al procedimiento.»

La motivación en la aplicación de oficio del procedimiento de urgencia para la tramitación de los expedientes administrativos viene aconsejada por razones de interés público. Razones de interés público que pueden también ser determinadas a través de una norma que, de forma genérica, aplique la tramitación de urgencia de determinados procedimientos calificados por una ley de emergencia ciudadana.

En este sentido, puede traerse a colación el artículo 13 de la Constitución española de 1812, que abría el capítulo III dedicado al gobierno diciendo: «El objeto del gobierno es la felicidad de la nación. Puesto que el fin de toda sociedad política no es otro que el bienestar de los individuos que la componen». Artículo que, lamentablemente, no fue incorporado a la Constitución vigente.

II

El artículo 49.1.1.^a del Estatuto de autonomía de la Comunitat Valenciana (EACV) establece que son competencias de la Generalitat «la organización de sus instituciones de autogobierno, en el marco del propio Estatuto». En el punto 3.º del primer apartado del mismo artículo se dispone que son competencias exclusivas de la Generalitat: «normas procesales y de procedimiento administrativo derivadas de las particularidades del derecho sustantivo valenciano o de las especialidades de la organización de la Generalitat».

Por su parte, el artículo 9 del Estatuto, en su apartado primero, establece que «sin perjuicio de lo que dispone la legislación básica del Estado, una ley de Les Corts regulará el derecho a una buena administración»; indicando su segundo

els ciutadans tenen dret que les administracions públiques de la Generalitat tracten els seus assumptes de forma equitativa i imparcial i en un termini raonable i a gaudir de serveis públics de qualitat». Finalment, l'article 50 de l'Estatut estableix que «en el marc de la legislació bàsica de l'Estat i, si és el cas, en els termes que la mateixa establisca, correspon a la Generalitat el desplegament legislatiu i l'execució del règim jurídic i sistema de responsabilitat de l'administració de la Generalitat».

Aquesta llei es dicta a partir de la competència a la Comunitat Valenciana en matèria de procediment administratiu (article 49.1.3.^a de l'Estatut), així com en els títols competencials establerts en l'article 49.1 de l'Estatut referits a les matèries substantives del procediment de les quals es veu afectat, com ara, entre altres, les següents: ordenació del territori i del litoral, urbanisme i habitatge (9.ª), serveis socials (24.ª), joventut (25.ª), promoció de la dona (26.ª), institucions públiques de protecció i ajuda de menors, joves, emigrants, tercera edat, persones amb discapacitat i altres grups o sectors necessitats de protecció especial, inclosa la creació de centres de protecció, reinserció i rehabilitació (27.ª).

III

Per la seua banda, l'article 10 de l'Estatut estableix que la Generalitat defensarà els drets socials dels valencians i valencianes, ja que constitueixen un fonament cívic del progrés econòmic, cultural i tecnològic de la comunitat. En el seu apartat tercer, disposa que l'actuació de la Generalitat se centrarà de forma prioritària «en els àmbits següents: defensa integral de la família; els drets de les situacions d'unió legalitzades; protecció específica i tutela social del menor; la no-discriminació i drets de les persones amb discapacitat i les seues famílies a la igualtat d'oportunitats, a la integració i a l'accessibilitat universal en qualsevol àmbit de la vida pública, social, educativa o econòmica; l'articulació de polítiques que garantisquen la participació de la joventut en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural; participació i protecció de les persones majors i dels dependents; assistència social a les persones que patisquen marginació, pobresa o exclusió i discriminació social; igualtat de drets d'homes i dones en tots els àmbits, en particular en matèria d'ocupació i treball; protecció social contra la violència, especialment de la violència de gènere i actes terroristes; drets i atenció social dels immigrants amb residència a la Comunitat Valenciana».

L'apartat quart del mateix article assenyalava que la Generalitat, dins de les seues competències i per mitjà de la seua organització jurídica, «promourà les condicions necessàries perquè els drets socials dels ciutadans valencians i dels grups i col·lectius en què s'integren siguen objecte d'una aplicació real i efectiva.»

Atenent aquesta normativa autonòmica i en virtut de l'article 50 LRJ-PAC, una llei autonòmica pot declarar d'interès públic determinats procediments administratius i, per tant, que siga possible aplicar d'ofici el procediment d'urgència en la seua tramitació, per mitjà de la seua declaració de procediment d'emergència ciutadana, a l'efecte de la reducció dels terminis en la tramitació dels expedients. La declaració d'interès públic en la tramitació d'aquests procediments estaria fonamentada en el reconeixement de drets i prestació de serveis públics essencials, mínims i de caràcter vital per a les valencianes i els valencians als quals afecten. La declaració d'aquests procediments administratius d'emergència social no sols implica la seua urgència en la reducció dels terminis en la tramitació, sinó que, en conseqüència, implica l'adequació en la dotació

apartado que «todos los ciudadanos tienen derecho a que las administraciones públicas de la Generalitat traten sus asuntos de forma equitativa e imparcial y en un término razonable y a disfrutar de servicios públicos de calidad». Finalmente, el artículo 50 del Estatuto establece que «en el marco de la legislación básica del Estado y, si es el caso, en los términos que la misma establezca, corresponde a la Generalitat el desarrollo legislativo y la ejecución del régimen jurídico y sistema de responsabilidad de la administración de la Generalitat».

La presente ley se dicta en base a la competencia en la Comunitat Valenciana en materia de procedimiento administrativo (artículo 49.1.3.^a del Estatuto), así como en los títulos competenciales establecidos en el artículo 49.1 del Estatuto referidos a las materias sustantivas cuyo procedimiento se ve afectado, como son, entre otras, las siguientes: ordenación del territorio y del litoral, urbanismo y vivienda (9.ª), servicios sociales (24.ª), juventud (25.ª), promoción de la mujer (26.ª), instituciones públicas de protección y ayuda de menores, jóvenes, emigrantes, tercera edad, personas con discapacidad y otros grupos o sectores necesitados de protección especial, incluida la creación de centros de protección, reinserción y rehabilitación (27.ª).

III

Por su parte, el artículo 10 del Estatuto establece que la Generalitat defenderá los derechos sociales de los valencianos y valencianas, puesto que constituyen un fundamento cívico del progreso económico, cultural y tecnológico de la comunidad. En su apartado tercero, dispone que la actuación de la Generalitat se centrará de forma prioritaria «en los siguientes ámbitos: defensa integral de la familia; los derechos de las situaciones de unión legalizadas; protección específica y tutela social del menor; la no discriminación y derechos de las personas con discapacidad y sus familias a la igualdad de oportunidades, a la integración y a la accesibilidad universal en cualquier ámbito de la vida pública, social, educativa o económica; la articulación de políticas que garanticen la participación de la juventud en el desarrollo político, social, económico y cultural; participación y protección de las personas mayores y de los dependientes; asistencia social a las personas que sufran marginación, pobreza o exclusión y discriminación social; igualdad de derechos de hombres y mujeres en todos los ámbitos, en particular en materia de empleo y trabajo; protección social contra la violencia, especialmente de la violencia de género y actos terroristas; derechos y atención social de los inmigrantes con residencia en la Comunitat Valenciana».

Señalando el apartado cuarto del mismo artículo que la Generalitat, dentro de sus competencias y mediante su organización jurídica, «promoverá las condiciones necesarias para que los derechos sociales de los ciudadanos valencianos y de los grupos y colectivos en que se integren sean objeto de una aplicación real y efectiva.»

Atendiendo a esta normativa autonòmica y en virtud del artículo 50 LRJ-PAC, una ley autonòmica puede declarar de interés público determinados procedimientos administrativos y, por tanto, ser posible aplicar de oficio el procedimiento de urgencia en su tramitación, mediante su declaración de procedimiento de emergencia ciutadana, a los efectos de la reducción de los plazos en la tramitación de los expedientes. La declaración de interés público en la tramitación de estos procedimientos estaría fundamentada en el reconocimiento de derechos y prestación de servicios públicos esenciales, mínimos y de carácter vital para las valencianas y valencianos a los que afectan. La declaración de estos procedimientos administrativos de emergencia social no solo implica su urgencia en la reducción de los plazos en su tramitación, sino que, en consecuencia, implica la adecuación

de recursos humans i materials als departaments administratius encarregats de la seua tramitació.

Per tot això, la tramitació urgent dels procediments administratius declarats d'emergència ciutadana per aquesta llei autonòmica, es justifica tant en el que preveu l'article 50 LRJ-PAC, i també en la consideració que la Comunitat Valenciana té les competències suficients en matèria de procediment administratiu per a dictar una norma amb rang de llei que estableisca d'ofici la tramitació d'urgència en els procediments administratius de competència autonòmica. És també d'aplicació a les administracions locals quan actuen com a entitat col·laboradora amb la Generalitat en la prestació dels serveis públics.

IV

Una vegada es produïska el reconeixement del procediment d'emergència ciutadana, perquè afecta els serveis públics essencials per als ciutadans i ciutadanes al referir-se a prestacions vitals per a les persones, hauran d'estar subjectes en la seua tramitació a les especificitats següents: urgència en el còmput de terminis en el procediment administratiu; amb prioritat en l'autorització del gasto; dotació de recursos humans i materials en els departaments encarregats de la seua tramitació; i es prestarà la màxima col·laboració entre administracions públiques implicades en la tramitació dels procediments administratius esmentats.

La finalitat d'aquesta norma és establir un conjunt de mesures de caràcter urgent i extraordinari que s'enumeren a continuació:

a) Pal·liar els efectes de les polítiques d'austeritat i contenció del gasto i donar cobertura a les necessitats creixents de caràcter social en segments de població especialment vulnerables.

b) Generar mecanismes eficaços i avaluables que permeten agilitzar la tramitació dels procediments administratius que es defineixen d'emergència ciutadana en els termes d'aquesta llei.

c) Assegurar els recursos humans suficients per a la gestió i tramitació dels procediments declarats d'emergència ciutadana.

d) Atendre amb promptitud i celeritat les necessitats bàsiques de persones, famílies i col·lectius susceptibles d'especial protecció com és el cas de les persones menors, les persones majors i les que es troben en situació d'exclusió social o en risc d'estar-hi.

En virtut de tot això i després de l'aprovació pel Consell, dispose:

DISPOSICIONS GENERALS

Article 1

Objecte

Aquesta llei té per objecte declarar d'ofici la tramitació d'urgència dels procediments administratius que a través d'aquesta llei es qualifiquen d'emergència social per raons d'interès públic, per a situar la ciutadania en el centre de l'activitat administrativa de la Generalitat.

Article 2

Definició de procediment d'emergència ciutadana

1. Es defineixen com a procediments d'emergència ciutadana aquells procediments gestionats per l'administració de la Generalitat, els seus organismes autònoms i la resta d'entitats

en la dotació de recursos humans y materiales a los departamentos administrativos encargados de su tramitación.

Por todo ello, la tramitación urgente de los procedimientos administrativos declarados de emergencia ciudadana por esta ley autonómica, se justifica tanto en lo previsto en el artículo 50 LRJ-PAC, así como en la consideración de que la Comunitat Valenciana ostenta las competencias suficientes en materia de procedimiento administrativo para dictar una norma con rango de ley que establezca de oficio la tramitación de urgencia en los procedimientos administrativos de competencia autonómica. Siendo también de aplicación a las administraciones locales cuando actúen como entidad colaboradora con la Generalitat en la prestación de los servicios públicos.

IV

Una vez que se produzca el reconocimiento del procedimiento de emergencia ciudadana, por afectar a los servicios públicos esenciales para los ciudadanos y ciudadanas al referirse a prestaciones vitales para las personas, deberán estar sujetos en su tramitación a las siguientes especificidades: urgencia en el cómputo de plazos en el procedimiento administrativo; con prioridad en la autorización del gasto; dotación de recursos humanos y materiales en los departamentos encargados de su tramitación; y se prestará la máxima colaboración entre administraciones públicas implicadas en la tramitación de los citados procedimientos administrativos.

La finalidad de esta norma es establecer un conjunto de medidas de carácter urgente y extraordinario que se enumeran a continuación:

a) Paliar los efectos de las políticas de austeridad y contención del gasto y dar cobertura a las necesidades crecientes de carácter social en segmentos de población especialmente vulnerables.

b) Generar mecanismos eficaces y evaluables que permitan agilitar la tramitación de los procedimientos administrativos que se definen de emergencia ciudadana en los términos de esta ley.

c) Asegurar los recursos humanos suficientes para la gestión y tramitación de los procedimientos declarados de emergencia ciudadana.

d) Atender con prontitud y celeridad las necesidades básicas de personas, familias y colectivos susceptibles de especial protección como es el caso de las personas menores, las personas mayores y las que se encuentran en situación de exclusión social o en riesgo de estarlo.

En virtud de todo lo anteriormente expuesto y previa la aprobación por el Consell, dispongo:

DISPOSICIONES GENERALES

Artículo 1

Objeto

La presente ley tiene por objeto declarar de oficio la tramitación de urgencia de los procedimientos administrativos que a través de esta ley se califican de emergencia social por razones de interés público, para situar a la ciudadanía en el centro de la actividad administrativa de la Generalitat.

Artículo 2

Definición de procedimiento de emergencia ciudadana

1. Se definen como procedimientos de emergencia ciudadana aquellos procedimientos gestionados por la administración de la Generalitat, sus organismos autónomos y el resto

que la integren, així com les administracions locals valencianes quan actuen com a entitats col·laboradores de la Generalitat, destinats a garantir a les persones més vulnerables els recursos econòmics i socials mínims i indispensables que les lleis valencianes disposen per a tindre una vida digna en condicions d'igualtat.

2. Tindran la consideració de procediments d'emergència ciutadana els inclosos en l'annex d'aquesta llei, així com aquells que es puguen establir en un futur, per raons d'interès general, mitjançant una llei de les Corts.

Article 3

Tramitació d'urgència del procediment

1. Els procediments declarats d'emergència ciutadana per raons d'interès públic establerts en aquesta llei es tramitaran amb caràcter d'urgència. A aquest efecte s'entenen reduïts a la mitat els terminis màxims establerts per a resoldre i notificar el corresponent procediment, excepte per a la presentació de sol·licituds i recursos.

2. En els procediments declarats d'emergència ciutadana dels establerts en l'annex que reconeguen un dret subjectiu per als seus sol·licitants, hauran d'entendre's estimades les sol·licituds una vegada transcorregut el termini màxim establert en aquesta llei, sense perjudici de l'obligació de l'administració de resoldre expressament.

3. Els titulars dels òrgans titulars competents per raó de la matèria dels diferents procediments qualificats d'emergència ciutadana, seran els responsables de vetlar per l'aplicació de la tramitació d'urgència, i també els titulars dels òrgans en qui se'n delegue la tramitació.

Article 4

Provisió de mitjans materials, humans i econòmics

1. L'administració de la Generalitat, els seus organismes autònoms i de la resta d'entitats integrants del sector públic de la Generalitat vetlaran per l'adequada dotació de recursos materials, econòmics i personals als diferents departaments responsables de la tramitació o resolució dels procediments declarats d'emergència.

2. La provisió dels llocs adscrits a aquelles unitats on es tramiten procediments qualificats d'emergència ciutadana serà preferent a l'efecte de la cobertura de vacants i substitucions.

Article 5

Limitació de modificacions pressupostàries

1. Durant l'exercici pressupostari no podrà realitzar-se cap modificació que supose una reducció dels imports consignats en els crèdits que figuren en els estats de gastos de l'administració de la Generalitat, els seus organismes autònoms i la resta d'entitats integrants del sector públic de la Generalitat destinats al finançament de les prestacions vinculades als procediments declarats d'emergència ciutadana per aquesta llei.

2. No obstant això, podran autoritzar-se transferències de crèdit entre partides de gasto amb la mateixa finalitat, és a dir, que estiguen destinats al finançament de les prestacions vinculades als procediments declarats d'emergència ciutadana per aquesta llei.

3. S'entendran excloses de les previsions establertes en aquest article les partides destinades a sufragar gastos en matèria educativa i sanitària.

de entidades integrantes de la misma, así como las administraciones locales valencianas cuando actúen como entidades colaboradoras de la Generalitat, destinados a garantizar a las personas más vulnerables los recursos económicos y sociales mínimos e indispensables que las leyes valencianas dispongan para desarrollar una vida digna en condiciones de igualdad.

2. Tendrán la consideración de procedimientos de emergencia ciutadana los incluidos en el anexo de la presente ley, así como aquellos que se puedan establecer en un futuro, por razones de interés general, mediante ley de Les Corts.

Artículo 3

Tramitación de urgencia del procedimiento

1. Los procedimientos declarados de emergencia ciutadana por razones de interés público establecidos en esta ley se tramitarán con carácter de urgencia. A tal efecto se entienden reducidos a la mitad los plazos máximos establecidos para resolver y notificar el correspondiente procedimiento, salvo para la presentación de solicitudes y recursos.

2. En los procedimientos declarados de emergencia ciutadana de los establecidos en el anexo que reconozcan un derecho subjetivo para sus solicitantes, deberán entenderse estimadas las solicitudes una vez transcurrido el plazo máximo establecido en esta ley, sin perjuicio de la obligación de la administración de resolver expresamente.

3. Los titulares de los órganos titulares competentes por razón de la materia de los distintos procedimientos calificados de emergencia ciutadana, serán los responsables de velar por la aplicación de la tramitación de urgencia de los mismos, así como los titulares de los órganos en quien se delegue la tramitación de los mismos.

Artículo 4.

Provisión de medios materiales, humanos y económicos

1. La administración de la Generalitat, sus organismos autònoms y del resto de entidades integrantes del sector público de la Generalitat velarán por la adecuada dotación de recursos materiales, económicos y personales a los distintos departamentos responsables de la tramitación o resolución de los procedimientos declarados de emergencia.

2. La provisió de los puestos adscritos a aquellas unidades donde se tramiten procedimientos calificados como de emergencia ciutadana será preferente a efectos de la cobertura de vacantes y sustituciones.

Artículo 5.

Limitación de modificaciones presupuestarias

1. Durante el ejercicio presupuestario no podrá realizarse modificación alguna que suponga una reducción de los importes consignados en los créditos que figuren en los estados de gastos de la administración de la Generalitat, sus organismos autònoms y el resto de entidades integrantes del sector público de la Generalitat destinados a la financiación de las prestaciones vinculadas a los procedimientos declarados de emergencia ciutadana por esta ley.

2. No obstante, podrán autorizarse transferencias de crédito entre partides de gasto con la misma finalidad, es decir, que estén destinados a la financiación de las prestaciones vinculadas a los procedimientos declarados de emergencia ciutadana por esta ley.

3. Se entenderán excluidas de las previsions establecidas en el presente artículo las partides destinadas a sufragar gastos en materia educativa y sanitaria.

Article 6*Priorització*

1. Tindran caràcter prioritari, i es tramitaran també amb reducció dels terminis a la mitat, l'autorització dels crèdits en aquells procediments declarats d'emergència per aquesta llei.

DISPOSICIONS ADDICIONALS**Primera***De les plantilles pressupostàries i de recursos humans*

El Consell, a proposta de la conselleria competent en matèria d'administracions públiques, en un període no superior a tres mesos després de l'aprovació d'aquesta llei, després del diagnòstic i estudi de les necessitats de personal facilitades per les conselleries competents per raó de la matèria, realitzarà la planificació dels recursos humans en els departaments que gestionen procediments declarats d'emergència ciutadana per aquesta llei, a fi de garantir l'adequada dotació de recursos personals per al compliment d'aquesta llei.

Segona*Informació a les Corts Valencianes*

1. El Consell remetrà trimestralment a les Corts un informe sobre la situació i l'estat de la tramitació dels procediments declarats d'emergència ciutadana per aquesta llei.

2. L'informe remés a les Corts arrellegarà: volum de gasto pressupostat i compromés; volum de pagaments executats derivats de les obligacions reconegudes i efectivament abonades i justificades; nombre d'expedients tramitats; estat de tramitació i temps de resolució dels procediments; i també els temps utilitzats entre l'ordenació formal i material del pagament i el seu abonament.

Tercera*Qualificació d'altres procediments*

La llei de pressuposts podrà qualificar altres procediments amb el mateix caràcter en funció de les necessitats econòmiques i socials reals, i que s'entendran inclosos en l'annex d'aquesta llei. La conselleria competent per raó de la matèria remetrà la proposta a la conselleria competent en matèria pressupostària amb el seu avantprojecte d'estat de gastos.

DISPOSICIONS FINALS**Primera***Habilitació al Consell*

En un termini no superior a tres mesos, s'habilita el Consell perquè approve les normes reglamentàries i adopte els acords que siguin necessaris per a l'execució del que preveu aquesta llei.

Segona*Habilitació a conselleries*

1. La conselleria competent en matèria d'hisenda, dins de les disponibilitats pressupostàries, habilitarà els crèdits necessaris i realitzarà les modificacions pressupostàries oportunes per al compliment del que preveu aquesta llei, sense que puguin suposar un increment dels crèdits ni variació en la naturalesa econòmica del gasto.

Artículo 6*Priorización*

1. Tendrán carácter prioritario, y se tramitarán también con reducción de los plazos a la mitad, la autorización de los créditos en aquellos procedimientos declarados de emergencia por esta ley.

DISPOSICIONES ADICIONALES**Primera***De las plantillas presupuestarias y de recursos humanos*

El Consell, a propuesta de la conselleria competente en materia de administraciones públicas, en un período no superior a tres meses tras la aprobación de esta ley, previo diagnóstico y estudio de las necesidades de personal facilitadas por las consellerias competentes por razón de la materia, realizará la planificación de los recursos humanos en los departamentos que gestionen procedimientos declarados de emergencia ciudadana por esta ley, a fin de garantizar la adecuada dotación de recursos personales para el cumplimiento de esta ley.

Segunda*Información a las Corts Valencianes*

1. El Consell remitirá trimestralmente a Les Corts un informe sobre la situación y el estado de la tramitación de los procedimientos declarados de emergencia ciudadana por esta ley.

2. El informe remitido a Les Corts recogerá: volumen de gasto presupuestado y comprometido; volumen de pagos ejecutados derivados de las obligaciones reconocidas y efectivamente abonadas y justificadas; número de expedientes tramitados; estado de tramitación y tiempos de resolución de los procedimientos; así como los tiempos utilizados entre la ordenación formal y material del pago y su abono.

Tercera*Calificación de otros procedimientos*

La ley de presupuestos podrá calificar otros procedimientos con igual carácter en función de las necesidades económicas y sociales reales, y que se entenderán incluidos en el anexo de esta ley. La conselleria competente por razón de la materia remitirá la propuesta a la conselleria competente en materia presupuestaria junto a su anteproyecto de estado de gastos.

DISPOSICIONES FINALES**Primera***Habilitación al Consell*

En un plazo no superior a tres meses, se habilita al Consell para que apruebe las normas reglamentarias y adopte los acuerdos que sean necesarios para la ejecución de lo previsto en la presente ley.

Segunda*Habilitación a consellerias*

1. La conselleria competente en materia de hacienda, dentro de las disponibilidades presupuestarias, habilitará los créditos necesarios y realizará las oportunas modificaciones presupuestarias para el cumplimiento de lo previsto en esta ley, sin que las mismas puedan suponer un incremento de los créditos ni variación en la naturaleza económica del gasto.

2. La conselleria competent en matèria d'administració pública adoptarà les mesures necessàries en l'assignació de personal per al compliment del que preveu aquesta llei, sense que puguen suposar un increment dels crèdits ni variació en la natura econòmica del gasto.

Tercera

Entrada en vigor

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*.

ANNEX

Procediments administratius declarats d'emergència ciutadana

Tindran la consideració de procediments d'emergència ciutadana els següents:

1. En l'àrea de serveis socials:
  - a) Renda garantida de ciutadania.
  - b) Ajudes d'emergència social.
  - c) Ajudes nominatives per a centres i programes de serveis socials la titularitat dels quals siga de les entitats locals.
2. En l'àrea persones amb discapacitat:
  - a) Ajudes individualitzades per al desenvolupament personal.
  - b) Ajudes per a l'atenció institucionalitzada a persones amb discapacitat i malaltia mental crònica.
  - c) Ajudes a programes de serveis socials especialitzats per a persones amb discapacitat.
  - d) Ajudes per a manteniment i sosteniment de centres d'atenció a persones amb discapacitat i malaltia mental crònica.
  - e) Ajudes per a la millora de les condicions d'accessibilitat al medi físic.
3. En l'àrea de menor:
  - a) Convenis i subvencions amb les corporacions locals per a ajudes econòmiques a través dels serveis socials locals.
  - b) Prestacions econòmiques per acolliment de menors en les modalitats d'acolliment d'urgència, temporal, permanent; i també acolliment en família extensa i en família educadora.
4. En l'àrea de majors:
  - a) Atenció domiciliària: servei d'ajuda a domicili.
  - b) Prestacions econòmiques: ajudes per a sufragar estades en centres de dia i estades en residències, prestacions econòmiques individualitzades (PEI).
  - c) Programa ajudes per a la tercera edat i programa ajudes per a persones amb alzhèimer.
  - d) Ajudes d'equipament de centres de serveis socials especialitzats de tercera edat.
5. En l'àrea de família i dona:
  - a) Ajudes econòmiques a dones víctimes de violència de gènere.
  - b) Indemnitzacions per causa de mort.
  - c) Ajudes per a programes especialitzats de dona en exclusió.
  - d) Ajudes per a programes especialitzats en el sector de les famílies.
6. En l'àrea de discapacitat i prestacions econòmiques:
  - a) Assistent de persones.
  - b) Prestació vinculada al servei d'ajuda a domicili.
  - c) Prestació vinculada al servei del centre de dia.
  - d) Prestació per a cures en l'entorn familiar.
7. En l'àrea d'educació

2. La conselleria competente en materia de administración pública adoptará las medidas necesarias en la asignación de personal para el cumplimiento de lo previsto en esta ley, sin que las mismas puedan suponer un incremento de los créditos ni variación en la naturaleza económica del gasto.

Tercera

Entrada en vigor

La presente ley entrará en vigor al día siguiente de su publicación en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*.

ANEXO

Procedimientos administrativos declarados de emergencia ciudadana

Tendrán la consideración de procedimientos de emergencia ciudadana los siguientes:

1. En el área de servicios sociales:
  - a) Renta garantizada de ciudadanía.
  - b) Ayudas de emergencia social.
  - c) Ayudas nominativas para centros y programas de servicios sociales cuya titularidad ostentan las entidades locales.
2. En el área personas con discapacidad:
  - a) Ayudas individualizadas para el desarrollo personal.
  - b) Ayudas para la atención institucionalizada a personas con discapacidad y enfermedad mental crónica.
  - c) Ayudas a programas de servicios sociales especializados para personas con discapacidad.
  - d) Ayudas para mantenimiento y sostenimiento de centros de atención a personas con discapacidad y enfermedad mental crónica.
  - e) Ayudas para la mejora de las condiciones de accesibilidad al medio físico.
3. En el área de menor:
  - a) Convenios y subvenciones con las corporaciones locales para ayudas económicas a través de los servicios sociales locales.
  - b) Prestaciones económicas por acogimiento de menores en las modalidades de acogimiento de urgencia, temporal, permanente; así como acogimiento en familia extensa y en familia educadora.
4. En el área de mayores:
  - a) Atención domiciliaria: servicio de ayuda a domicilio.
  - b) Prestaciones económicas: ayudas para sufragar estancias en centros de día y estancias en residencias, prestaciones económicas individualizadas (PEI).
  - c) Programa ayudas para la tercera edad y programa ayudas para personas con alzhéimer.
  - d) Ayudas de equipamiento de centros de servicios sociales especializados de tercera edad.
5. En el área de familia y mujer:
  - a) Ayudas económicas a mujeres víctimas de violencia de género.
  - b) Indemnizaciones por causa de muerte.
  - c) Ayudas para programas especializados de mujer en exclusión.
  - d) Ayudas para programas especializados en el sector de las familias.
6. En el área de discapacidad y prestaciones económicas:
  - a) Asistente de personas.
  - b) Prestación vinculada al servicio de ayuda a domicilio.
  - c) Prestación vinculada al servicio del centro de día.
  - d) Prestación para cuidados en el entorno familiar.
7. En el área de educación

a) Ajudes de menjador escolar en els centres educatius no universitaris de titularitat de la Generalitat i privats concertats.

b) Ajudes per a llibres de text.

8. En l'àrea d'ocupació:

a) Ajudes destinades a la implantació de plans integrals d'ocupació amb suport per a persones desocupades amb discapacitat.

b) Ajudes destinades a la integració sociolaboral de treballadors en situació o risc d'exclusió social en empreses d'inserció i en empreses ordinàries de treball per a l'exercici.

a) Ayudas de comedor escolar en los centros educativos no universitarios de titularidad de la Generalitat y privados concertados.

b) Ayudas para libros de texto.

8. En el área de empleo:

a) Ayudas destinadas a la implantación de planes integrales de empleo con apoyo para personas desempleadas con discapacidad.

b) Ayudas destinadas a la integración sociolaboral de trabajadores en situación o riesgo de exclusión social en empresas de inserción y en empresas ordinarias de trabajo para el ejercicio.